

I UVOD

1.1.Problem,predmet i objekt istraživanja

Mala i srednja preduzeća čine glavni oslonac ekonomije u Republici Srpskoj doprinoseći stvaranju 60% GDP-a i značajnom stvaranju radnih mjesta. Institucionalni okvir za podršku malim i srednjim preduzećima u BiH je slab i nerazvijen, kada se poredi sa međunarodnim pozitivnim praksama, kao i sa institucionalnim okvirom razvijenim od strane drugih zemalja u Jugoistočnoj Evropi.

Mala i srednja preduzeća su kičma svake privrede i pokretačka snaga razvoja. Značaj malog preduzetništva ukazuje i činjenica da je EU usvojila Evropsku povelju za mala i srednja preduzeća 2000. godine u Lisabonu, kao strategiju prema kojoj privreda EU treba da postane najkonkurentnija i najdinamičnija do 2012. Stremeći ka tom cilju, Evropska povelja o malim i srednjim preduzećima postaje ključno političko sredstvo za opštu promociju preduzetništva preko koje se ističe važna uloga malih i srednjih preduzeća u razvoju konkurentnosti i povećanju zaposlenosti. Prihvatanjem Evropske povelje o malim preduzećima na samitu EU u Solunu 2003 god., predstavnici BiH su prihvatili značajnije poboljšati ambijent za poslovanje malih i srednjih preduzeća. U preuzetim obavezama, BiH se obavezala na reforme u razvoju malih i srednjih preduzeća u deset oblasti a to su: provođenju edukacije i treninga za preduzetništvo, stvaranje uslova slova za jeftiniji i brži početak malih i srednjih preduzeća, poboljšanju regulative poslovanja malih i srednjih preduzeća, osiguranju dovoljnog broja edukovanog osoblja za potrebe malih preduzeća, poboljšanju pristupa internetu, fleksibilnijem pristupu oporezivanju i finansijskim pitanjima malih preduzeća, jačanju tehnoloških kapaciteta malih preduzeća te uspostavljanje sistema upravljanja kvalitetom, razvoj, jačanje i efikasnije predstavljanje malih preduzeća na nivou EU i BiH, iskorištavanju uspješnih biznis modela elektronskog poslovanja, za razvoj podrške malom biznisu¹

Implementacija gore navedenih preporuka će direktno uticati na stvaranje povoljnijeg ambijenta za razvoj malih i srednjih preduzeća u BiH i jačanju njihovih konkurentskih prednosti.

Savremena teorija i praksa poslovanja i razvoja malih i srednjih preduzeća pokazuju da uspješnost poslovanja i razvoja ove grupe preduzeća i ovog privrednog segmenta uveliko zavise od sistema njihove nefinansijske i finansijske podrške.

Za razliku od velikih preduzeća i kompanija, mala i srednja preduzeća gotovo nikada ne mogu da obezbjede one proizvodne i razvojne kapacitete koji su im neophodni za samostalno i uspješno funkcionisanje. Iz tog razloga posežu za raspoloživim (dodatnim) izvorima finansiranja koji će biti predmet ovog istraživačkog rada.

¹ Evropska povelja o malim preduzećima, Solun 2003

2.2. Radna hipoteza i pomoćne hipoteze

Definisanje problema, predmeta i objekta istraživanja dovodi do oblikovanja radne hipoteze istraživačkog rada. Radna hipoteza glasi: razlog slabe motivisanosti banaka i drugih finansijskih institucija da ulažu u mala i srednja preduzeća je nedostatak finansijskih sredstva čiji je povrat prilagođen prirodnim tokovima novca malih i srednjih preduzeća.

1.3. Svrha i ciljevi istraživanja

Svrha ovog istraživanja je ukazati na važnost različitih izvora finansiranja malih i srednjih preduzeća.

Cilj istraživanja je ukazati na širok dijapazon raspoloživih izvora financiranja malih i srednjih preduzeća u svrhu razvoja ukupne privrede BiH.

1.4. Naučne metode

Prilikom istraživanja i formulisanja rezultata istraživanja tematike koja je prezentovana u ovom radu u odgovarajućim kombinacijama korištene su sljedeće metode²:

1. metoda deskripcije - opisna metoda koja ne tumači i ne propisuje
2. metoda analize - analiza je misaono, teorijsko i praktično rastavljanje svake složene spoznaje na njene činitelje i na sastavne dijelove, momente i aspekte
3. metoda sinteze - sinteza je povezivanje analizom dobivenih elemenata
4. metoda kompilacije - sastavljanje novog rada koristeći tuđe radove
5. komparativna metoda - uspoređivanje radova
6. istorijska metoda – uzimanje podataka iz prošlosti.

² Zelenika R., Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Rijeka 2000